

VERSLAG VAN DE EU – ONDERWIJS / JEUGD/ CULTUUR RAAD VAN 24 / 25 NOVEMBER 2003 TE BRUSSEL T.B.V. DE TWEEDE KAMER DER STATEN - GENERAAL

HET ONDERWIJSDEEL

1. ERASMUS MUNDUS en eLearning

De Raad keurde de programma's Erasmus Mundus en eLearning zonder verdere discussie goed.

2. Voorstel voor een besluit van Europees Parlement en Raad om een actieprogramma op te richten om instellingen te steunen, die op Europees niveau specifieke activiteiten op het terrein van onderwijs en training bevorderen

Er werd een politiek akkoord bereikt inzake het voorstel voor een besluit van EP en Raad tot vaststelling van een communautair actieprogramma ter bevordering van op Europees niveau actieve organisaties.

3. Resolutie om scholen een "open leer omgeving" te maken, het vroegtijdig verlaten van school en onbehagen onder jonge mensen te voorkomen en hun sociale insluiting te bevorderen

De Raad keurde de tekst goed van de concept- Resolutie "de school als open leeromgeving waar voortijdig schoolverlaten en onbehagen bij jongeren wordt voorkomen en aangepakt en waar hun sociale inclusie in de hand wordt gewerkt" goed. Zodra deze tekst in finale vorm is vastgesteld zal ik u deze toezenden.

4. Conclusies over de ontwikkeling van menselijk kapitaal ten behoeve van sociale cohesie en competitiviteit in de kennissamenleving

De Raad keurde tevens de tekst van de ontwerpconclusies over 'de ontwikkeling van het menselijk kapitaal ten behoeve van de sociale cohesie en het concurrentievermogen in de kennismaatschappij' goed. Zodra deze tekst in finale vorm is vastgesteld zal ik u deze toezenden.

5. Bevorderen van het leren van talen en taaldiversiteit: een actieplan 2004- 2006

Commissaris Reding presenteerde het 'Het leren van talen en de taalverscheidenheid bevorderen: actieplan 2004-2006'. Zij benadrukte, dat de belangrijkste verantwoordelijkheden in dezen vooral op nationaal niveau liggen. Het Actieplan voorziet in 45 acties, voor de jaren 2004-2006. Commissaris Reding gaf aan hiervoor thans al beschikbare middelen te willen inzetten.

De Commissaris lichtte in haar korte introductie een aantal punten uit het plan, waaronder de nodige afstemming met de Raad van Europa en de wenselijkheid van een taaltoets op nationaal niveau. Begin 2004 zal een aanbesteding worden uitgeschreven voor de ontwikkeling van een vreemde talen test, om zo gegevens te kunnen vergaren voor de nieuwe Europese indicator op het terrein van vreemde talen.

6. Concept- interim report over de opvolging van het doelstellingen rapport ten behoeve van onderwijs en training

Het Italiaanse voorzitterschap leidde de discussie in met de opmerking dat besluitvorming over de gezamenlijke rapportage van Raad en Commissie aan de Europese Raad (regeringsleiders) over het Doelstellingenproces op onderwijsgebied onder Iers voorzitterschap (februari 2004) zal plaatshebben.

Commissaris Reding stelde met klem dat het onderwijsgebied niet alleen een belangrijke rol vervulde in het Lissabon proces maar zelfs bepalend was voor het welslagen ervan. Er waren snelle ingrepen nodig om het potentieel van het onderwijsgebied te gebruiken. Tot 2010 restte niet meer veel tijd; het huidige tempo van hervormingen lag te laag om de gestelde doelstellingen te bereiken. De onderwijssystemen in de lidstaten vertonen nog te veel zwaktes. Als voorbeelden noemde zij vroegtijdig schoolverlaten, het lerarentekort en het gebrek aan financiering vanuit de private sector. De Commissaris achtte snelle actie geboden, o.m. via de Open Coördinatiemethode.

De Commissaris gaf aan voor de wijze van rapportage niet hetzelfde proces als op het terrein van de Werkgelegenheidsrichtsnoeren te willen kiezen. Het ging de Commissie er hier veeleer om alle verslagleggingen vanuit de verschillende lijnen op onderwijsgebied samen te voegen in één integraal jaarlijks verslag. Het lag zeker niet in de bedoeling een bureaucratisch proces te starten.

Commissaris Reding refereerde verder in haar presentatie aan het belang van snelle voortgang op het terrein van beroepskwalificaties en van het Bologna/ Berlijn-proces. Zij refereerde ook kort aan de follow-up van de eerder verschenen Mededeling Universiteiten: Commissaris Busquin zou

binnenkort met voorstellen voor het tegengaan van braindrain in de universitaire sector komen en beide Commissarissen zouden op basis van alle ontvangen commentaren op de Mededeling nog met een reactie komen. De Commissaris sloot af met de herhaling dat het succes van Lissabon in gevaar zou komen, als hervormingen niet sneller tot stand werden gebracht.

Na de presentatie van Commissaris Reding werd de delegaties een eerste mogelijkheid geboden om te reageren op het interim rapport. Velen prezen de Commissie voor haar helderheid en openheid in het rapport. Men was het erover eens dat het een goed uitgangspunt voor de werkzaamheden aan het gezamenlijke verslag vormt. Wel werden kanttekeningen geplaatst bij inhoud en teneur van het rapport.

Zo was een meerderheid van de lidstaten, waaronder Nederland, van mening dat de toonzetting van het rapport te kritisch is. Benadrukt werd dat het concept rapport onvoldoende aandacht geeft aan de resultaten die sinds start van het Lissabon proces bereikt zijn. Hierbij werd onder meer gewezen naar de erkenning van de rol van onderwijs in economische ontwikkeling en hiermee samenhangend de meer prominente plek van onderwijs op de Europese agenda. Ook werd door diverse Lidstaten gewezen op de voortgang die zij op nationaal niveau reeds hadden geboekt bij de implementatie van Lissabon. Nederland kondigde hierbij aan binnenkort een nationaal actieplan betreffende de Europese benchmarks aan het parlement aan te zullen bieden. Hierin zal de nadruk liggen op verhogen van het aantal afgestudeerden in de bètawetenschappen en techniek en het verlagen van het aantal voortijdig schoolverlaters.

Verder werden er vraagtekens geplaatst bij het voorstel van de Commissie om de lidstaten jaarlijks over hun voortgang te laten rapporteren. Dit werd door de meerderheid van de delegaties, waaronder Nederland gezien als een te zware, bureaucratische belasting, die niet bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen. Een enkel land reageerde fel afwijzend en noemde het voorstel van Commissie een schending van eerdere afspraken gemaakt in het kader van de benchmarks: "Toen is afgesproken dat de uitvoering van het beleid, zonder inmenging van Commissie, aan de lidstaten wordt overgelaten". Delegaties reageerden in merendeel positief op de opmerkingen van Commissaris Reding dat er ook gedacht kan worden aan tweejaarlijkse rapportages of rapportages op deelterreinen. Opvallend was overigens dat de nieuwe Lidstaten over het algemeen wel positief reageerden op het voorstel van jaarlijkse rapportages.

Samenhangend hiermee werd door diverse delegaties aangegeven dat er nog eens kritisch naar de indicatoren gekeken dient te worden. Nederland gaf hierbij aan er een voorstander van te zijn om op het terrein van

basisvaardigheden op den duur meer indicatoren te gebruiken, bijvoorbeeld ook voor de vaardigheid 'leren te leren'.

Inhoudelijk reageerde men met instemming op de vier hefboomen voor verdere ontwikkeling die de Commissie geïdentificeerd heeft. Hierbij werd door diverse lidstaten de noodzaak van een goede afstemming tussen opleidingen en arbeidsmarkt benadrukt. In dit verband werd er door een aantal landen, waaronder Nederland, gewezen op het belang van transparantie op het gebied van erkenning van kwalificaties en competenties. Verder werd de belangrijke rol van universiteiten benadrukt en de mogelijkheden om te komen tot een Europese ruimte van hoger onderwijs. Hierbij werd ook gesproken over de noodzaak om obstakels voor versterkte samenwerking en mobiliteit weg te nemen. Nederland gaf aan goed te willen bekijken welke betekenis het vastleggen en/of codificeren van Europese minimumeisen op een aantal terreinen zou kunnen betekenen voor het nationale beleid. Het wilde nog eens bekijken of Europese minimumeisen de voortgang in het nationale beleid zouden kunnen belemmeren. Daarnaast onderschreven de delegaties het belang van een Leven Lang Leren strategie.

Als inkomend voorzitterschap stelde Ierland dat zij drie belangrijke boodschappen uit de discussie mee zou nemen in haar verdere werkzaamheden. Ten eerste dat het gezamenlijke verslag actie georiënteerd dient te zijn. Ten tweede dat de lidstaten een lichte, niet bureaucratische vorm van monitoring wensen. De derde boodschap betreft de noodzaak van verdere verankering van onderwijs in de Lissabon strategie.

In haar conclusies benadrukte Commissaris Reding nogmaals het belang van nationale rapportages. Ze wees hierbij op de kritiek van delegaties dat het rapport de nationale vorderingen onvoldoende weergeeft: Om nationale situaties goed weer te geven heeft de Commissie immers nationale input nodig. Wel gaf ze aan dat over de vorm van rapportage nog verder gesproken kan worden. Ze benadrukte dat het rapport een momentopname is, een foto. De foto is niet geïdealiseerd, maar het is volgens Commissaris Reding dan ook juist de taak van Commissie om de Lidstaten wakker te schudden.

Ten slotte werd het Italiaanse voorzitterschap bedankt voor haar inzet en het Ierse voorzitterschap veel succes gewenst bij haar werkzaamheden. Deze laatste kondigde aan het komende half jaar het werk voort te zullen zetten en hierbij speciaal aandacht te besteden aan het Europass kader, beroepsonderwijs en counseling en guidance van leerlingen.